

50

LETNICO obhaja letos "Amerikanski Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽENE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 179.

CHICAGO, ILL., SREDA, 17. SEPTEBRA - WEDNESDAY, SEPTEMBER 17, 1941

LETNIK (VOL.) L

Rusom grozi nova fronta - Italija se norčuje iz Anglije

Pričakujejo napada preko Črnega morja

S sodelovanjem Bolgarije utegnemo nazivi v kratkem udariti za hrbet ruski armadi. — Delna mobilizacija na Bolgarskem. — Rusija nadaljuje s protiofenzivo.

Moskva, Rusija. — Rusija se pripravlja, da bo v kratkem morala proti nemškim silam braniti svojo zemljo na novi fronti, namreč na jugu ob Črnem morju. Poročila govore, da nazivi zbirajo svoje sile ob zapadni obali tega morja, v rumunskih in bolgarskih pristaniščih, da jih vržejo za hrbet ruski armadi, ki se bori zdaj na dolgi fronti od Baltika do Črnega morja.

Namen naziv je brzkonca, da dobe oporišče na ruskem polotoku Krimu in morebiti tudi, da se zasidrjo na vzhodnem obrežju Črnega morja. Ako bi se jim podvzetje posrečilo, potem bi padla ruska obramba ob reki Dnjepru, ki že dolge tedne odbija nemške napade. Kot se sliši, je Hitler s počasnostjo, s katero napreduje njegova armada v Ukrajini, nezadovoljen in se je zato odločil za ta novi udarec.

Pri tem si je morala Nemčija zagurati podporo od strani Bolgarije in ta ji je bila očitno tudi obljubljena. S tem pa je Bolgarija kršila svojo dosedanjo nevtralnost napram vojni med Nemčijo in Rusijo in tega jo je sovjetska vlada koncem zadnjega tedna tudi uradno obdolžila, češ, da daje nemškim in italijanskim silam na razpolago svoje baze ter, da se pripravljajo, da bo tudi sama aktivno sodelovala pri napadu, ter, da gre torej popolnoma po poti, katero si je izbrala Rumunija, ki se dejansko udeležuje vojne proti Rusiji. To postopanje bolgarske vlade, tako je povdarila Rusija, je nasprotno interesom Bolgarije in njenega naroda.

Očitno pa se Bolgarija na to svarilo svoje bivše prijateljice Rusije ne ozira, kajti, kakor govore poročila iz Sofije, se je tamkaj izvršila delna mobilizacija v ponedeljek, in poklicani so bili pod orožje letniki 1921, 1922 in 1923. Povrh je bolgarska vlada izdala ukrepe, da se z a d u š i vsako uporniško gibanje ter utegne odrediti smrtno kazen za sabotažo.

Med tem pa, ko Rusija ojačuje obrežje ob Črnem morju, kjer utegne priti do novega nazijskega napada, pa skuša istočasno ustaviti prodiranje, ki ga nemške čete izvajajo na jugovzhodu od Kieva, potem, ko se jim je posrečilo, prekorčiti reko Dnjeper na nekem kraju. Rusi vidijo, da je s to pridobitvijo nazivjev Kiev resno ogrožen, zlasti še, ker se izvaja podoben sunek proti njemu tudi od severne strani, in so zato vrgli na to fronto vse svoje razpoložljive sile. Obenem nadaljujejo s svojo protiofenzivo na osrednjem delu fronte in končno računajo tudi na

RUSIJA DOBI LA POMOČ

Dostavljena ji bila prva skupina angleških aeroplanov.

London, Anglija. — Z zadovoljstvom je tukajšnja javnost sprejela objavo, da je prva skupina aeroplanov, ki jih je Anglija poslala na pomoč Rusiji, srečno dospela na namembni kraj. Koliko je število teh aeroplanov, se ni razodelo, vendar pa je Churchill zadnji teden v parlamentu omenil, da jih je že na stotine šlo v Rusijo. Zdi pa se, da angleška javnost ni posebno zadovoljna z malo podporo, ki se pošilja Rusiji, in nekateri krog pritisaka jo naravnost na to, naj bi proti Nemčiji podvezela Anglija svojo lastno ofenzivo.

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — V bolnici je zadnji nedeljo preminula 33 let stara Mrs. Mary Pustaver, 2057 W. 22nd Pl. Zapušča moža, dve hčerki in enega sina. Njeno truplo leži v kapeli na 1701 W. 21st Street, od koder se je bo pod vodstvom Zefranovega zavoda vršil pogreb v četrtki zjutraj s sv. mašo v cerkvi sv. Stefana ob 10. uri na St. Mary's pokopališče.

DEČEK SE NAVELIČAL VOJAŠKEGA ŽIVLJENJA

Chicago, Ill. — 14 let stari deček J. L. Bivians iz Gloucester, N. J., si je meseca marca zaželel priti v armado in res se mu je želja izpolnila. Sprejet je bil namreč, ko je naborni komisiji dejal, da je star 18 let. Če čez par mesecev pa je bil vojaške discipline sit in tako je v juliju dezertiral iz taborišča v Denverju, kjer je bil nastanjen, na kar je nastopil pot proti vzhodu. Zadnji teden je bil od čikaške policije aretiran, ko je spal na neki stojnici za časopise. Vojaške oblasti pa so bile obzirne do njega: Zadnji nedeljo so mu izdale častno odpustnico ter ga poslale domov.

SVOJEVRSTNA SMRTNA NESREČA

Kenosha, Wis. — Žrtev nenavadne smrtne nesreče je postal zadnji nedeljo neki 25 letni John O'Neil iz Chicage. Z dvema tovarišema je streljal na tarčo. Pri tem je pomeril na stekleni izolator na vrhu nekega električnega droga, zadel pa je v žico. Ta se je pretrgala in je njen konec padel na fanta, katerega je močni tok na mestu ubil.

svoje guerilla čete, ki so aktivne daleč zadaj za nemško fronto.

FINSKA NE MISLI SKLENITI MIRU

Helsinki, Finska. — Finski minister za obrt in promet V. Tanner je imel v nedeljo po radio govor na narod in je ob tej priliki povdaril, da Finska sicer upa, da bo prišla do miru v kratkem času, vendar pa, da ne bo sklepala separatnega miru z Rusijo. Vse govornice o kakih pogajanjih za mir z Rusijo je Tanner ožigosal kot neutemeljene, češ, da je njih namen, da "zasejejo neslogo med nami." Finci, je dejal, pričakujejo, da bodo sovjeti premagani od Nemcev, in bi bil torej mir, sklenjen z njimi, brezpomemben. Dostavil pa je Tanner, da Finci ne smatrajo svoje vojne kot del velike vojne, marveč se ob tej priliki bore le za svoje lastne interese ter je le slučajno, da so pri tem zavezniki Nemcev; končali pa, da bodo z vojno, kakor hitro bodo njih interesi rešeni.

NOV LIST NAMERAVAJO USTANOVITI

Chicago, Ill. — Newyorški publicist Marshall Field se je zadnji nedelje izrazil, da izdeluje načrt za ustanovitev novega dnevnika v Chicagi, ki bi izhajal zjutraj. Točnejša objava se bo mogla podati, je dejal, tekem prihodnjih dni. Tudi se ni omenilo, kako stališče bo novi list zavemal, vendar se domneva, da bo priporočal večje sodelovanje Amerike pri vojni ter s tem nasprotoval Trubuni, ki je točasno edini tujranji list v Chicagi in, ki je izrazilo proti vojni. Tisti, ki žele spraviti Ameriko v vojno, že dolgo časa trdijo, da potrebuje Chicago še en list, ki bi pisal v tem smislu.

FEDERACIJA NAPREDOVALA V ČLANSTVO

Washington, D. C. — Iz glavnega urada Ameriške delavske federacije se je v nedeljo objavilo, da je ta organizacija pridobila tekom enega leta, ki se je končalo z 31. avgustom, skupno 321,613 novih članov, da jih ima zdaj nad štiri in pol milijona, kar je najvišje število v njeni zgodovini.

Amerike ne bo izzivala, pravi urednik Gayda

Ako bi bila Anglija zmožna, bi lahko zdaj uporabila priložnost za ofenzivo. — Osiščne ladje bodo pustile prvi strel ameriškim. — Rooseveltovo stališče nesmiselno, dejal je Gayda.

KRATKE VESTI

London, Anglija. — Ameriška komisija, ki je namenjena v Moskvo, da se posvetuje s sovjetsko vlado, je na svojem potu tja prispela koncem zadnjega tedna v to mesto. Nje načelnik Harriman je takoj stopil v posvetovanja s člani britanske vlade.

Berlin, Nemčija. — Vojno poveljstvo je v nedeljo objavilo, da je na ruskem bojišču padel general von Schobert, star 58 let, eden vodilnih nemških generalov, ki je bil poveljnik tudi že v zadnji vojni.

New York N. Y. — Družba Panamerican Airways je v nedeljo objavila, da bo otvorila s 25. septembrom ekspresno zračno službo med Zed. državami in Evropi, namreč, da bo vozila tudi pakete. Vendar pa se bo moralo za vsakega posebej dobiti prejšje dovoljenje od Anglije.

London, Anglija. — Turčija je prejela od Britanije tekom prvih osem mesecev tega leta blaga za okrog 16 milijono dolarjev, kot se je objavilo v nedeljo. Med tem je bilo za okrog 10,000 ton železniških vozov.

IRAN IZVAJA TOČKE POGODBE

Teheran, Iran. — Tukajšnja vlada izvaja pogodbo, ki jo je sklenila z Anglijo in Rusijo, ter je pričela oddajati terna dvema državam Nemce, kateri prebivajo na njenem ozemlju. Potom radio se je v soboto zvečer izdal poziv vsem Nemcem v Iranu, da se imajo prigrasiti tekom 24 ur. Okrog

Rim, Italija. — Znani fašistični urednik Gayda je v nekem listu pikro zbedel zadnji nedeljo Anglijo, češ, da je ta absolutno nezmožna vsake velike akcije in, da je tudi predsednik Roosevelt to priznal, ko je dal ukaz, streljati na ladje osišča.

Anglija bi zdaj lahko, ako bi bila zmožna, je dejal Gayda, izrabila priložnost, ko je Nemčija zaposlena na vzhodni fronti, in podvezla proti njej ofenzivo, četudi v manjšem obsegu. Nasprotno pa le od strani gleda velike dogodke, ki potekajo na vzhodu, ne, da bi sama kaj začela.

Gayda pravi dalje, da osiščni državi sicer niste v strahu pred Rooseveltovim ukazom za streljanje, vendar pa, da se boste ogibali incidentov ter bodo njih ladje streljate šele, ko bodo napadene od ameriških.

Po hišah v Rimu so bili zadnji nedeljo nabiti letaki fašistične stranke, na katerih se povdarja, da je direktno nesmiselno, kako stališče je zavzel Roosevelt. Po njegovem mnenju bi morali državi osišča mirno gledati, kako odklada Amerika svoje zaloge njenim sovražnikom ter dovoliti miren dohod in povratek njenim ladjam ter jim povrh še vljudno salutirati.

400 Nemcev pa je vlada že pripravila, da jih izroči, ki bodo nato prepeljani deloma v Indijo, deloma v Rusijo. Istočasno se je odredilo, da se zaprosilništva osiščnih držav, kakor tudi rumunsko in ogrsko; enaka odredba bo izdana najbrž tudi proti bolgarskemu poslaništvu, dasi to ni bilo vključeno v prvem ukazu.

Iz stare domovine

Zanimivi poskusi v mariborski plinarni, katere je izvedel obratovodja omenjene plinarne G. Šolar. — Neprijetna nerodnost. — Novejše in starejše vesti iz starega kraja.

Koristen poizkus s plinom. Casopisna vest iz domovine, ki je bila objavljena še pred vdorom sovražnih armad na Jugoslavijo, poroča o poskusu obratovodje mariborske plinarne, plinarskega tehnika G. Šolarja, ki je v javnosti, zlasti pa v strokovnih krogov znan zaradi številnih svojih praktičnih izumov na področju plinskih grelcev in peči, še o enem, zares zanimivem poskusu, kako uporabiti plin v vrtnarstvu.

Na Holandskem, kjer so doma najboljši vrtnarji, ki uporabljajo v svojih ogromnih obratih vse izume modernega časa, so začeli že pred leti uporabljati elektriko v vrtnarstvu. Tople grede, ki so jih poprej greli s konjskim gnojem in raznovrstno kurjavo, so začeli ogrevati s pomočjo elektrike.

ter so dosegli s tem krasne uspehe. Ogrevanje z elektriko pa je drago, zahteva velike investicije ter je tudi zelo občutljivo, ker se naprave rade pokvarijo, pa se izplača samo v velikih obratih, ki imajo zelo obsežen promet. Pri tem novem načinu ogrevanja se namreč ne segreva zrak nad gredami, temveč zemlja pod koreninami rastlin. G. Šolar je prišel na misel, da bi namesto elektrike uporabil za takšno ogrevanje plin, ki je cenejši, naprave za ogrevanja pa dosti bolj enostavne. Na vrtu za pi naravno je priredil toplo gredo, na dnu katere je položil leseno vijugasto cev. Na ta kanal je nasul 25 cm visoko zemlje, jo zasejal s salato ter pokril s šipami, kakor se pokriva vsaka druga topla greda. Na enem koncu cevi pa je montiral majcen plinski gorilnik, v katerem gori noč in dan nezaten plamenček, ki se da regulirati s pomočjo posebnega regulatorja tako, da se lahko doseže višja ali nižja toplota po volji in po potrebi. Uspeh tega ogrevanja je nenavaden ter se najbolj nazorno vidi, če se ga primerja s sosednjo normalno toplo gredo, v kateri se rasti nice segrevajo s konjskim gnojem. V plinski gredi posejana salata je vzkalila dosti poprej kakor v navadni, raste silno naglo ter je bila že primerna za pikiranje tedaj, ko je v sosednji gredi seme šele vzkalilo. Zanimiva pa je primerjava glede stroškov: gnoj za običajno toplo gredo s katerim da se doseže isti efekt, kakor z ogrevanjem s pomočjo plina, stane še enkrat toliko kot plin. Tople grede, ki se ogrevajo s plinom, se lahko zasejejo že meseca januarja — čim začenja dan rasti, torej 3—4 tedne prej, kakor običajne tople grede.

Razočarana in oškodovana

Če gospodinja ne razlikuje kokošjega perja od gosjega se ji lahko pripeti nerodnost, kakor se je neki Sobočan-

ki. Podjeten deželan ji je prišel ponujati v nakup "pristno gosje in račje perje" po 75 din kg. To je bila pač ugodna prilika, saj je cena gosjega perja tudi v Prekmurju mnogo nad 100 din. Kako pa je bila razočarana, ko je kasneje zvedela, da kupljeno perje ni gosje, ampak kurje in še to slabše kvalitete, vredno komaj 30 din za kg. Pri 5 kg kupljenega perja je bila oškodovana za 225 din.

Vesti iz "Slavonic Bulletin"

"Pester Lloyds" poroča iz Budimpešte, da so v Zagrebu velike težkoče zaradi mesa. Račnajo, da se je število živine zmanjšalo v okolici Hrvatsko Zagorje za 30%, v Bosni in Hercegovini za 40% in v Sremu za 20 odstotkov.

"Donau Zeitung" piše, da poročajo iz Beograda o pomanjkanju hrane; vzrok je nepravilno razdeljenje brezmetnih dni, kakor tudi pobiranje mlade živine in krav mlekaric. Pobiranje krav so sedaj prepovedali.

Dresdenska "Neueste Nachrichten" poroča, da je letina na Hrvaškem zelo dobra. Pšenice računajo da bo do 800.000 ton, dočim razna zelenjava, krompir, grozdje, oljke in drugi jenski pridelki kažejo prav zadovoljivo.

Pomanjkanje živine

Zaradi pomanjkanja živine, je moralo testno nadzorstvo v Ljubljani omejiti pobiranje smeti. Mestni smetarji pobirajo smeti samo še v središču mesta, dočim morajo okoličani (na periferiji) sami, kolikor jim je mogoče, skrbeti za snazjenje ulic.

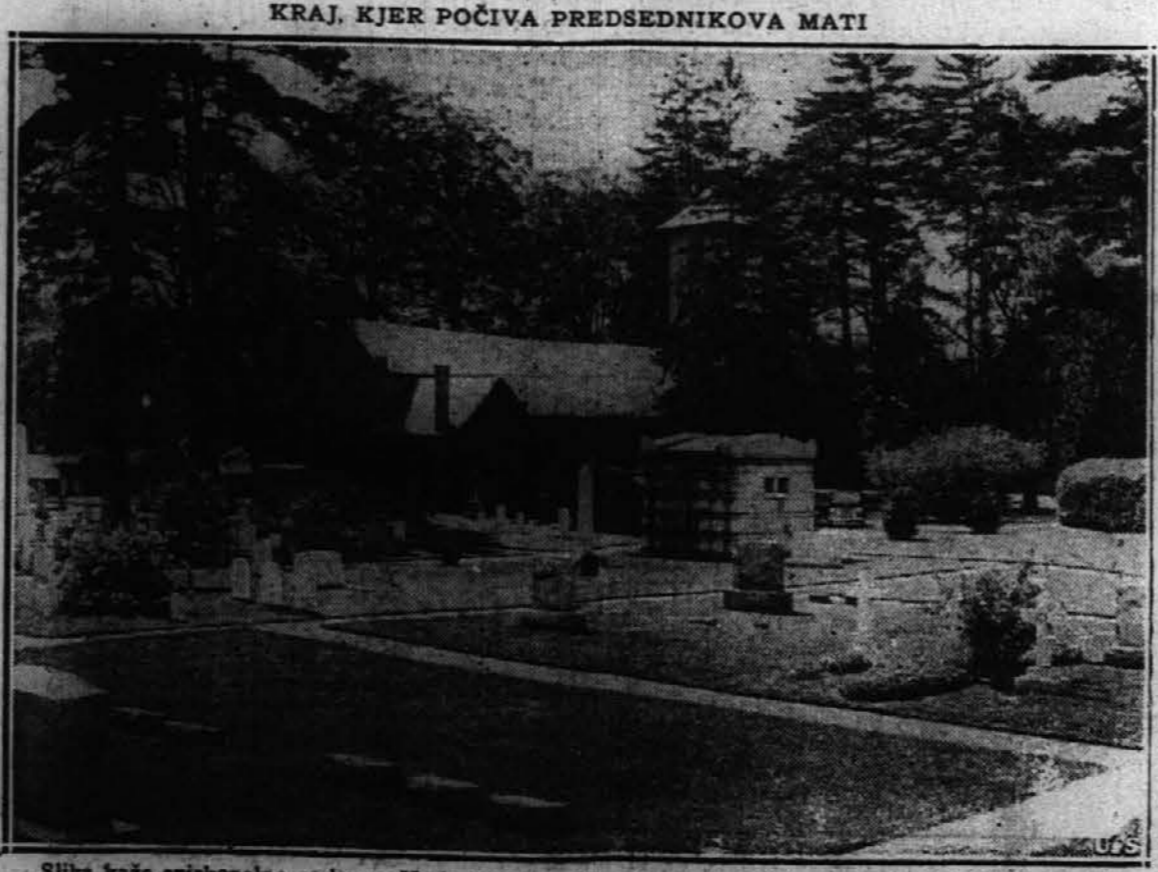
Na kol se je nataknil

V Srškovcu pri Varaždinu se je primerila huda nesreča 19 letnemu kmečkemu sinu Metodu Lončarju. Doma je popravljal plot, pa mu je pri delu tako nerodno spodletelo, da se je dobesedno nataknil na kol. Na vik in krik so prihтели sosedje, ki so ga oteli s kola. Lončarja so potem nezavestnega odpeljali v bolnišnico, kjer so mu skušali zdravniki pomagati.

Trideset let službe

Letošnje leto je minilo trideset let, odkar je nastopila pri zasebni učiteljici Mariji Delinar v Ljubljani službo kuharice Francka Groznik iz Velike Kostrevice. Vsa ta dolga leta je s svojim neumornim delom, s svojo veliko skrbnostjo in izredno vdanostjo dan za dnem, od zgodnjega jutra, do poznega večera opravljala vsa ona mala in velika dela, ki se brez prestanka vrste v velikem gospodinjstvu.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Slika kaže episkopialno cerkev v Hyde Park, N. Y., ob kateri je bila pokopana Mrs. Sara Delano Roosevelt, predsednikova mati, katere pogreb se je vršil zadnji teden.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Izdaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in danov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Edinost Publishing Co. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by Edinost Publishing Co. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telephone: CANAL 5244

Phone: CANAL 5244

Subscription rates table for various durations and locations.

Subscription rates table for various durations and locations.

Došli važnega pomena sa hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Beseda o Združenju Evropi in drugo

Trst je prišel prav sem v Ameriko. Stvar je znana, ne bom ponavljal. Tudi Ivan Molek se je v "Prosveti" lotil "Vprašanja Trsta".

Značilna je akademična zadeva Trsta že zdaj. Prišla je zadeva v "The N. Y. Times", končno je pa list nekako potegnil z Italijanom Sforzom.

Prav posebno je treba jemati ozir na narodno zavednost pri Slovanih in pri drugih narodih, ki se udeležujejo bistveno različno.

Porečete: Slovane izven območij slovanskih narodnih držav je treba smatrati za izgubljene. Ne ugovarjam, ker tega naziranja bi bil tudi jaz.

Jaz ne verujem na vašo združeno Evropo, pripustim vam pa vašo vero. Verujem pa na združeno slovanstvo pod demokratično ustavo od črte Gdansk-Trst do Vladivostoka.

pirju. Vse narodne manjšine naj bi imele ustavno zagotovljene pravice, bi se toraj ne izgubile, kakor se izgublja slovenske in če bi se slovanska plemena (Čehi, Poljaki, Slovaki, Hrvati... Slovenci...)

Pri razmerah, kakršne so danes, se vi prijemate le za kozjo brado, in tudi jaz sanjam le o isti kozji bradi, toraj lahko razpravljamo akademično, ni pa treba, da bi se drug drugega obmetavali s kako prismojenostjo.

SLOVENSKE DUŠE REŠITE!

Washington, D. C. Oče Leo je prišel in vam povedal. Saj prej verjeli niste. Drhtel mu je glas, ko vam je govoril in živci so mu igrali na obrazu.

V besedah očeta Lea, v redkih glasovih, ki sežejo k nam čez vzburkano morje se skriva temna misel. Strašna misel. Poštenih ljudi v Sloveniji kmalu ne bo več.

Le kdo je ostal? Le kdo bo ostal? Lačna, neboljena revščina, premalo zrela, da bi se dvignila proti trinogu in premalo nevarna, da bi jo trinog poklal.

Tako je pri nas. Do spoznanja prihajamo, da Slovencev preči hujša nevarnost kot bratem Srbom in Hrvatom, nevarnost, da bodo naš mali, mili narod iztrebili.

Zgrozite se, rojaki. Zgrozite se, ameriški Slovenci in zaveste se. Zavejte se, da vse kaže, da boste samo vi ostali, kar je zdravega slovenskega rodu.

SLOVENSKE DEKLETA IN ŽENE, PRIDITE VSE NA SEJO!

Kakor je bilo pred časom poročano v tem listu, me je članstvo "Kluba Ljubljana" izvolilo in določilo, da naj se potrudim in zberem skupaj zavedne slovenske žene in dekleta ter naj organiziram oddelke, ki bo gojili zanimanje za slovenske narodne noše med nami chicaškimi Slovenci.

Drago slovenske žene in dekleta! Misel, da naj se dvignem med nami navdušenje in zanimanje za narodne noše je plemenita in lepa. Saj kadar vidimo pred seboj slovensko narodno nošo vstane pred nami na novo podoba naše domovine.

Vsem, ki se bodo odzvale že v naprej najlepša hvala in na svidenje na seji v četrtek večer ob 8. uri v cerkveni dvorani sv. Štefana.

Helena Kušar, Načelnica za odsek narodnih noš "Kluba Ljubljane."

Po dolgih proizkusih se je madžarskim strokovnjakom posrečilo najti način za pridobivanje vlaklen iz konoplje in konopelne slame ter od odpadkov iz konoplje.

OB PRIHODU NAŠIH NARODNIH ZASTOPNIKOV V AMERIKO

Naši sedanji vladni zastopniki Rev. K. Zakrajšek

Slovenske zastopnike, ki so prišli, pristočno pozdravljamo!

Prav je, zelo odobravamo, da bodo prišli oboji, "klerikalni" in "liberalni", ker smo tudi ameriški Slovenci tako razdeljeni. Kot zavedni Amerikanci pa upam, da smo se že toliko poamerikanili, da bomo spoštovali prepričanje vsakega. Organizirajo naj nas, vsak svoje, oboje pa s posebnim svetom povežejo v celoto, v enotnost dela in namenov.

Ameriški Slovenci jim bomo gotovo v veseljem pomagali, z veseljem z njimi delali in vse storili, da bo njih prihod gotov uspeh. Upoštevati bodo morali želje naroda doma, ki so se zadnje mesece, v mesecih svoje Kalvarije marsičesa naučili, sodijo v marsičem drugače, kakor so pred letošnjim velikim petkom, takrat ko teh gospodov ni bilo več doma in niso imeli z njim nobenih stikov več in ne vedo, kaj se je doma vse zgodilo.

Tudi hrvatske in srbske zastopnike pozdravljamo. Tudi nje bomo radi in z veseljem sprejemali in poslušali. Samo žal nam je, da enega izmed njih ne moremo pozdraviti, to je pa bivši

jugoslovanski ministerski predsednik Bog. Jeftič.

Katoliški zavedni in tudi slovenski zavedni del slovenskega naroda namreč in pozabil njihovega protislovenskega in protikatoliškega režima. Nismo še pozabili krivic, katere je slovenski narod trpel pod režimi, njegovim in sorodnih ministrstvom.

Takrat so ječali po konfinacijah naši narodni voditelji Dr. Korošec, Dr. Kulovec, Dr. Natlačan, Dr. Ogrizek in drugi.

Takrat so nam razpuščali naše prosvetne zveze, naše društva, naše domove, naše Orle, in dr.

Takrat so trgali iz naših učnih solskih knjig vse odstavke Cankarja in drugih literatov, ki so imeli namen buditi v slovenski mladini slovensko narodno zavest in ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega naroda.

Takrat je bilo zločin izdajstva nad državo, ako smo rekli, da smo slovenski narod.

Takrat so se godili dogodki, kakršni so bili takozvani Senčurški dogodki, radi katerih so nedolžni slovenski rodoljubi, kakor dekan Škrbec, Brodar in drugi mnoga leta preječali v belgrajskih ječah.

Takrat smo bili Slovenci samo jugoslovansko pleme. Takrat je bil zločin nad državo nositi na obleki slovenski trak, velezdaja pa razobesiti slovensko zastavo.

Kako bo tak diktator mogel sedaj nastopati v tako demokratični državi? Kako bo mogel nastopiti v slovenskih dvoranah, kjer bo videl slovenske trobojnice? Kako bo odgovarjal, ko ga bodo Slovenci vpraševali o vseh teh stvareh?

FILMSKA INDUSTRIJA POD PREISKAVO

Washington, D. C. — Zadnji terek se je pričela pred posebnim senatskim odborom napovedana preiskava proti vodilnim filmskim podjetjem zaradi obdolžbe, da filmska industrija vodi propagando, da se spravi Amerika v vojno. Začetni govor je imel senator Nye, ki je tudi glavni tožitelj proti tej industriji, dočim je prevzel obrambo filmov Wendell Willkie z večjim številom advokatov. Nye je poudarjal, da je šla filmska industrija že tako daleč, da se gledalščina sama pritožujejo, češ, da izgubljajo gledalce zaradi propagandnih filmov, ter da gredo čimdalje bolj v skrajnost. Tako pravi, da je slišal, da se zdaj izdeluje neki film, ki kaže naziv, kako se veselo, ko potapljuje neko ladjo, naloženo z britanskimi otroki in z nosečimi materami, češ, da bodo na en mah uničili dve britanski generaciji.

ŽELEZNICA SKOZI SAHARO

Službeni list francoske vlade objavlja zakon, ki je bil nedavno sprejet na seji francoskega ministrskega sveta in se tiče zgraditve železniške proge skozi Saharo. Železnica bo nosila uradno ime "Sredozemlje-Niger". Projektirana proga bo imela izhodišče pri Suarfi in pojde čez Bechar, Colombo, Kenad in Adrar. Cepila se bo na dva dela. Prvi pojde v Francosko Zapravno Afriko, drugi pa v Francosko Ekvatorialno Afriko. Okrajki bodo zvezani z že obstoječimi železniškimi programi v Dakarju in Sarmaku. Govore celo, da bo železniška proga pozneje podaljšana do Belgijskega Konga preko Britske Nigerije. V francoskem prometnem ministrstvu bodo otvorili poseben oddelek, ki bo nadzoroval načrte in delo transsaharske železnice.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Dobro mnenje o slovenskem zdravniku Dr. Bellokossyju

Chicago, Ill. — Ko se je nahajala med nami delegacija denverskih društev Zapravne Slovanske Zveze, so se premmnogi laskavo izražali o novem slovenskem zdravniku v Denverju, Colorado, o Dr. F. K. Bellokossyju, ki ordinira na naslovu 538 Majestic Bldg. v Denverju. Kakor pripovedujejo, je on že veliko ljudi ozdravil, ki jim drugi zdravniki niso mogli nič več pomagati. Tako mnenje o slovenskem zdravniku je vsekakor nekaj važnega in odličnega.

Slovenka graduirala za bolničarko

Cleveland, O. — V šoli za bolničarke sv. Janeza bolnišnice se je ta terek zvečer vršila graduacija. Med graduantnjami, ki so dovršile to šolo in dobile diplomo, je tudi ena naših mladih rojakinj, namreč Miss Mary Ann Bandi, hčerka znane in ugledne rodbine Mr. in Mrs. Lovrenc in Ana Bandi. — Marljivemu dekletu izražamo iskrene čestitke in ji želimo obilo sreče v njeni karjeri.

"Kraljico" obiskujejo

Pueblo, Colo. — Nekega jutra je pripeljala Mrs. Mary Kogovšek zopet eno, ki bi rada poznala "kraljico" Amer. Slovenca in sicer je bila ta Mrs. Mary Majcen iz Sheboygana, Wis., ki je pri svoji sestri Mrs. Zalar na počitnicah že nekaj tednov. Tako vidite, me vedno kdo obišče. Prav lepa hvala, ki si želela videti "Zlato Kraljico Amer. Slovenca" in se z njo spoznati! — J. M.

Vest iz domovine

Leadville, Colo. — Mr. Frank Klun iz 332 W. 2nd street je prejel te dni iz starega kraja žalostno vest, da mu je v vasi Raplovo, fara Struge, na Dolenskem, umrl ljubljeni oče Jožef Klun, v častiljivi starosti 85 let. Zapuščena žena, štiri sinove in tri hčere doma, tukaj v Ameriki pa že zgoraj omenjenega sina in tri hčere ter več vnukov in vnukinj. — Naj mu sveti večna luč!

Slovenec povožen od avta

Pueblo, Colo. — Zadnji teden je tukaj preminul Mr. Anton Novak. Podlegel je hudim poškodbam, ki jih je dobil, ko ga je povozil neki avto, o katerem se ne ve, kdo bi ga bil vozil. Zlomljen je imel križ in obe nogi, tako da zanj ni bilo več pomoči. — Pokojni je bil samski in ni imel tukaj nobenega svojih. Društvo sv. Jožefa mu je priredilo lep cerkveni pogreb. — To je zopet en dokaz, kako dobro je biti član društva. — Naj mu sveti večna luč! — J. M.

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpečo staro domovino? Ako še ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

DRZEN PONOS

THE GIRL'S FIRST IMPULSE WAS TO CALL OUT FOR TARZAN. SHE'D RATHER BE HIS CAPTIVE THAN THE VICTIM OF THESE SAVAGES.

(287)

BUT PRIDE STIFLED HER CRY. SHE'D GET AWAY BY HER OWN EFFORTS, SHE THOUGHT. SHE WAS WRONG!!

(Metropolitan Newspaper Service)

MEANWHILE TARZAN RESUMED HIS SEARCH FOR TOMMY. AT THIS MOMENT HE WAS BEYOND TARZAN'S POWER TO AID HIM.

Napisal: Edgar Rice Burroughs

... TOMMY FELL HEADLONG IN THE PATH OF THE CHARGING LION.

(Metropolitan Newspaper Service)

Tommy je padel naprej nedaleč od napadajočega leva.

Zapadna Slovanska Zveza DENVER, COLORADO

UPRAVNI ODBOR: Predsednik: Leo Jurjovec, 1640 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR: Predsednik: Matt J. Kocevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo. Nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR: Predsednik: Frank Glach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio. Porotnica: Johanna V. Mervsz, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.

UPADNO GLASILO: "Amerikanski Slovenc", 1449 W. Czarnak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe pa na predsednika poročnega odbora.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

ZAPISNIK

11. REDNE KONVENCIJE ZSZ. VRŠEČE SE V CHICAGO, ILL. OD 25. DO 28. AVGUSTA 1941.

(Dalje) nazadovali za..... 417.00

DRUGI PODPREDSEDNIK: Drugi podpredsednik poda svoje poročilo v kratkih besedah, v katerih najprej pozdravi delegate in delegatke.

Njegovo poročilo je bilo z glasnim aplavdiranjem sprejeto in enoglasno potrjeno kot podano, vendar s pripombo, da se delegacija ne strinja z njegovo odgovorjo od urada II. podpredsednika.

POROČILO GL. TAJNIKA: Predloženo na enajsti redni konvenciji Zapadne Slovanske Zveze, dne 25. avgusta 1941 v Chicagu, Ill.

Neumestno se mi vidi podajati preveč obširnega poročila, kajti isto je bilo podrobno poročano vsaki mesec v zadnjih štirih letih in poleg tega bo pa tudi še posebno priobčeno štiriletno finančno poročilo v našem glasilu v jutrišnji številki, katero številko bo prejel vsak delegat in delegatka, kjer bo razviden kratek pregled finančnega poslovanja zadnjih štirih let.

Pristopilo je 968 novih članov in članic, zopet sprejetih je bilo 430. Suspendiranih je bilo 785, odstopili so trije in umrli jih je 83. Torej je bil čisti napredek v članstvu aktivnega oddelka za 527 udov. Dne 30. junija 1941 je Zveza štela 2,629 aktivnega članstva.

Ob koncu vsakega fiskalnega leta so, v smislu pravil in državnih zakonov, naši certifikati ocenjeni po državno priznaniem aktuarju, kojih vrednost kaže pod zapriseženimi izjavami aktuarja, oz. po zahtevah Insurance Department države Illinois, da naša solventnost je bila sledeča: 31. decembra 1937: 115.06%; 31. decembra 1938: 127.39%; 31. decembra 1939: 126.43%; in 31. decembra 1940: 128.11%. Da naša solventnost stoji tako na visokem stanju, se moramo zahvaliti našemu zmožnemu predsedniku gl. nadzorne-

ga odbora, kakor tudi ostalim članom gl. odbora za varno in zanesljivo investiranje denar Zveze, kakor tudi previdno gospodarstvo z ozirom na Zvezino premoženje v vseh ozirih. V zadnjih štirih letih smo prejeli povprečne obresti od naših investicij sledeče: za leto 1937: 4.90%; za leto 1938: 5.62%; za leto 1939: 3.19%; in za leto 1940 pa 4.12%, kar je nadvse razveseljiva obrestna mera, če primerjamo sedanje ekonomske razmere, ki vladajo širom države, kajti težko se dobi kako drugo finančno ustanovo, ki bi prekašala našo povprečno obrestna mera in pa, ki ima denar tako varno naložen, kot ga ima ravno naša ZSZ. Ako bomo imeli tudi v bodoče tako dobro srečo z investicijami, se nam ne bo treba bati, da bo naša solventnost padla pod 100%, kar zaostuje, da ustrezno zavarovalniškemu departamentu raznih držav. Z veseljem moram tudi poročati, da je umrljivost našega članstva v zadnjih štirih letih padla veliko pod 100% in sicer sledeče: v letu 1937 je bila umrljivost našega članstva 56.09%; v letu 1938 64.12%; v letu 1939 70.38%; in v letu 1940 pa 68.24%. V tem oziru se je stanje Zveze veliko izboljšalo in upam, da bo tudi v bodoče ostalo pod 100%. Ker je večina našega članstva aktivnega oddelka še vedno zavarovana na National Fraternal Congress in American Experience certifikatih, ki so bazirani na 4% letnih obrestih, moramo biti jako previdni, da bomo z denarjem Zveze previdno gospodarili, da bo tudi v bodoče investiran na varne in zanesljive obveznice in hipoteke, ki prinašajo med 3 1/2% in 4% obresti, kar je pa v današnjih dneh težko izposlovati. Zato ni priporočljivo, da bi znižali smrtninske asesmente in tudi ne, da bi pričeli plačevati kakšne dividende, ker ne vemo kako dolgo bomo tako srečni kot smo bili do sedaj, da bomo prejeli tako lepo mero obresti. V zadnjih časih smo investirali precejšnje vsote na FHA hipoteke, ki so jamčene po vladi Združenih držav in nam prinašajo čiste obresti okoli 3.89% letno. S temi hipotekami je v zvezi veliko posebnega knjigovodstva, toda nič ne de, dokler je v Zvezi v veliko korist, je naša dolžnost, da pri teh stojimo, dokler se tržne cene vladnih in municipalnih obveznic ne znižajo.

Prvo društvo po zadnji konvenciji sva ustanovila z sobratom Matt J. Kocevarjem v rojstnem mestu našega agilnega in zmožnega predsednika gl. nadzornega odbora. Drugo društvo Pioneers št. 55, sem jaz ustanovil v Aspen, Colo.; tretje društvo Vseh Svetnikov št. 56, v Lockportu, Ill. in četrto društvo Sky Blazers št. 57, v Chicagu, Ill., je ustanovil naš agilni gl. predsednik, sobrat Leo Jurjovec; peto novo društvo je bilo ustanovljeno po naši drugi gl. porotnici v Clevelandu pod imenom Modernaires št. 58; šest društvo Golden Eagle št. 59, je ustanovil naš agilni sobrat in delegat te konvencije, Louis Rudolph, v Central City, Pa.; sedmo novo društvo št. 60, v Oak Creek, Colo. sem pa jaz ustanovil.

Društvo št. 48 v Vancouver, B. C. je prenehalo s poslovanjem in dr. št. 50, v Frederick, Colo., se je združilo z društvom št. 17. Torej smo od zadnje konvencije napredovali za 5 aktivnih društev. V državi Minnesota smo izposlovali poslovno. Ker omenjena država ima veliko polje za pridobivanje novega članstva, ker tam stanuje veliko našega Slovenskega naroda, je priporočljivo, da pošljemo organizatorja od naselbine do naselbine ter skuša ustanoviti nova društva. Ravno to naj velja za državo Illinois in Ohio. Kajti skrajni čas je, da se pričnemo bolj množiti zlasti pa še po državah, ker je naš narod bolj gostoto naseljen. ZSZ ima najboljša pravila izmed vsemi bratskimi organizacijami, zato je naša dolžnost, da damo priliko vsemu našemu narodu, da se pri naši Zvezi zavaruje. To priliko pa lahko damo edinole pod pogojem, da pošljemo zastopnika od naselbine do naselbine ter raztolmači našim rojakom o liberalnih podporah, ki jih Zveza plačuje njenim članom proti zmereno nizkimi mesečnimi prispevki. Do tega bomo morali priti prej ali slej, zato vam že danes priporočam, da začnemo resno misliti, da to idejo kakor hitro mogoče dejansko pokažemo.

Kot sem že večkrat poudarjal, je ravno sedaj najlepša prilika, da ustanovljamo nova društva ter pridobivamo novo članstvo po vseh slovenskih naselbinah, kajti biljoni, ki jih bo potrebovala naša vlada v narodno obrambo, bodo vsi doma ostali in če bomo stali na delu, bomo lahko pridobili veliko novega članstva, ker ne bodo imeli rojaki izgovora, da se slabo ali pa sploh nič ne zasluzi.

Prav ponosni moramo biti na sobrata Matt J. Kocevarja, ker je bil odgovoren, da imamo danes taka pravila, da jih lahko gl. odbor amandira v slučaju potrebe in to brez kakšnega splošnega glasovanja. Pred par leti bi morali imeti splošna glasovanja za veliko naših točk v pravilih, ki niso soglašale z zakoni države Illinois, toda, ker smo imeli narajena pravila, da v slučaju po-

trebe lahko gl. odbor amandira pravila in da taki amendamenti stopijo v veljavo, če 10 krajevnih društev ne protestira proti taki spremembi, smo si prihranili veliko nepotrebnih stroškov in so postali amendamenti gl. odbora avtomatično del pravil brez kakšnega protesta od strani krajevnih društev.

Udeleževal sem se vseh sedaj Colorado-Wyoming državnega bratskega kongresa, katerega organizacija me je počastila z ozirom na to, da me je v letu 1939 izvolila za predsednika. Ta organizacija je velikega pomena, kajti ista pazi, da se v državnih legislativah ne sprejme kakih predlogov, ki bi bili škodljivi bratskim podpornim organizacijam, zato sem apeliral na vse ostale Slovenske Bratske podporne organizacije, ki niso bile udeležene v rečenem kongresu, da v istega pristopijo, da bomo v skupnih močeh branili sprejemu škodljivih zakonov za bratske organizacije.

Nadalje sem se udeleževal tudi drugih prireditev v naselbini naših podpornih društev in drugih, in danes me veseli, da denverska naselbina visoko čista Zapadno Slovansko Zvezo, kajti samo v Denverju ima Zveza nad 1200 članov v obeh oddelkih.

Delo v gl. uradu, se samo ob sebi razume, da se od dne do dne kupiči, kajti kolikor Zveza bolj raste in kolikor bolj se njeno članstvo množi, toliko več dela je v gl. uradu, zlasti pa še pri današnjih novih vrstah certifikatov, ker posojujemo denar na certifikate, oz. za plačevanje asesmentov na vse certifikate, izvemši razreda A, onim članom, ki jim je nemogoče istih plačevati, in ker moramo paziti, da posojila istih ne presegajo posojilne vrednosti takih polic, kakor tudi na druge stvari, ki so od dne do dne vedno bolj komplicirane z raznimi zavarovalniškimi zakoni, vzame akoro ves delavni čas ene osebe samo za to delo, če bi vpošteval osem urno delo. Zato smo bili prisiljeni najeti izredno pomoč v osebi Rose H. Plutt, katere mi je veliko pripomogla pri mojem delu, zlasti pa še za časa moje onemoglosti, za kar se nji kakor tudi sobratu gl. blagajniku najtopleje zahvaljujem.

Vi ste bili izbrani od vaših posameznih krajevnih društev, da iste zastopate ter na tej konvenciji po vaši najbolji sodbi delujete za procvit in napredek Zveze. Ako iznajdete kaj napačnega v vodstvu poslovanja Zveze v zadnjih štirih letih, upam in želim, da boste prišli na plan z vašo kritiko, kajti poštena in upravičena kritika je vedno dobrodošla, katere bo lahko v veliko korist prihodnjemu gl. odboru.

S tem zaključujem moje poročilo, v nadi, da bo ta konvencija obrodila veliko dobrega sadu, da bo gl. odbor, ki bo izvoljen na tej konvenciji sodeloval v lepi harmoniji kot je delal sedanji gl. odbor in pa, da se bo število članstva v prihodnjih štirih letih še bolj pomnožilo kot se je v zadnjih štirih letih, ostajam z najboljšimi željami in nameni za uspešno kampanjo.

Vam udani za ZSZ, Anthony Jeršin, gl. tajnik.

Precej obširno in tudi zelo zanimivo poročilo glavnega tajnika je zbornica z zanimanjem poslušala in na koncu z glasnim aplavdiranjem vsestransko odobraval. Poročilo je bilo enoglasno sprejeto, kakor podano.

Nad 100,000 Slovencev, največ starčkov in stark so izgali naziji iz Slovenije v Srbijo. Ti reveži so brez vsakih sredstev. Pomagajmo jim s prispevki! Amerikanski Slovenci sprejema prispevke v ta namen in jih bo izročil odboru Jugoslovanske pomožne organizacije. Buy Defense Bonds and Stamps

POROČILO GL. BLAGAJNIKA

FINANCIAL REPORT OF SUPREME TREASURER of The Western Slovanic Association for period from June 30, 1937 to and including June 30, 1941. ADULT DEPARTMENT

Income table with columns for item and amount. Total income - Adult Department: \$288,670.83

Disbursements table with columns for item and amount. Total Disbursements, Adult Department: \$196,818.88

Total balance and assets June 30, 1941, Adult Dept: \$331,615.09

INVESTMENTS AS OF JUNE 30, 1941

Bonds table listing various bonds and their values. Total Bonds - June 30, 1941: \$226,840.82

Loans on Certificates table with columns for item and amount. Total income Juvenile Department: \$19,770.68

Disbursements table with columns for item and amount. Total Disbursements: 9,432.84

Net gain Juvenile Dept. For four years: 10,337.84. Balance June 30, 1937: 13,096.19. Balance June 30, 1941 Juvenile Department: \$23,434.03

Paul Keller
"Hubert"
 ROMAN IZ GOZDOV

"Osemkrat!" je zaklical paglavček. "Gospodična, osem let boste živeli še."
 "To bi bilo premalo zame!" je rekla učiteljica ljubeznivo.
 "Ne," je vzkliknila neka deklica, "nekaj drugega pomeni to: gospodična bo dobila osem otrok."
 "Toda Zora!"
 "Pravijo tako," je rekel zarjavel zvito-repež; "mi vsi bomo dočakali osemdeset let."

Boltežar si je zopet nekaj zapisal. Kukavica se je znova oglasila.
 "Kje pa je? Kje pa je?" so vpili malčki. "Videli bi jo radi."
 "Ujel jo bom," je zaklical čvrst dečko, "in jo bom zaprl v kletko."
 Tedaj je učiteljica začela pripovedovati otrokom, kako plašen ptič je kukavica. Puščavnik v gozdu je, nepriljudna, boji se ljudi in živali. So celo lovci, ki še nikoli niso videli žive kukavice.

"Glej jo no," mi je rekel Boltežar, "tudi jaz še nisem videl žive kukavice."
 Ko smo šli dalje, so se otroci razgovarjali med seboj.
 "Velike živali imajo velike mladiče, majhne živali imajo majhne mladiče," je opomnil neki deček.
 "Ne vedno," je rekla učiteljica. "Videli ste kenguruja na podobi. Kenguru je vendar velika žival. Njegov mladič pa je spočetka le tako velik kakor rjavi hrošč."

Otroci so debelo pogledali. Boltežar tudi.
 "No, no," je rekel; "sedaj nas je začela vleči. Gospodična, samo za trenotek prosim."
 Šel je z njo in z menoj s poti.
 "Kar ste povedali o kenguruju, bo torej le šala?"
 "Ne, res je."
 "Tako velik kakor rjavi hrošč? Že — že, ko je na svetu?"
 "Da, že na svetu."

"Torej, gospodična, če je to res, če mi to črno na belem lahko dokažete, naročim bovljo v desetih steklenicah in jo izpijem čisto sam."
 Potegnil je iz žepa svojo zapisnico in je pisal. Učiteljica se je vrnila k otrokom.

Prišli smo do grmičkov pomladanskega vresja. Na tisoče ljubkih, rožnato rdečih cvetov je sanjalo nad zelenimi, vlažnimi gozdnimi tlemi.
 Otroci so vsi zamaknjeni vzkliknili.
 "To so rože pomladi," je rekla Erika. "Pomladansko vresje."

Naslajala se je z otroki nad lepoto cvetov in nad velikimi, tenkimi listi, ki so tako veliki in tenki zato, da morejo ujeti isto svetlobo, ki pride do senčnih krajev.
 Nato je izruvala eno.
 "Poglejte, korenina ne sega v globino; teče vodoravno pod zemljo. Imenujemo jo koreniko. Zakaj jo pač imenuje tako?"
 Otroci niso vedeli. Učiteljica jim je razložila, da del korenike venomer odmira, drugi pa doživlja nove popke in brste, tako da popotuje rastlina s svojo koreniko v tleh vedno dalje, do tja, kjer najde novo hrano; pripovedovala jim je, da se napra-

vi že v jeseni v zemlji korenina, na kateri visi brst. Ta ima podobo loka nad vrati, od katerega visi bela svetilnica. Nato se lok vedno bolj boči kvišku, ko pa posije prvo pomladno solnce, prerine zemljo, brstje pride na dan, se razcvete v ljubko vreso prve pomladi in stara, dobra korenika jo hrani s svojo moko, ki jo kakor skrben gospodar po zimi spravi v žitnico."
 Boltežar si je zopet nekaj zapisal.
 Sedaj pa sem le moral videti, kaj si zapisuje kar naprej. Skrivaj sem mu pogledal čez ramo. Bral sem:

Kočijaž naj pripelje s seboj tri cente živinske soli. — Pripelje naj tudi sodček slanikov. — Kengurujev mladič tako velik kakor rjavi hrošč? Deset steklenic sekta. — Kovač, ta zanikarnej, računal preveč. — Zadeva s koreniko zelo spominna vredna. — Črnega bika bom prodal Svetliču, ne Hočevarju. — Če le mogoče, se mora nabaviti za šolo nagačena kukavica. — Učiteljica zelo dobra.

Učiteljica je pogledala na uro. "Vrniti se moramo!"
 Otroci so se postavili v vrsto in zapeli: "Ptčice pojo, rožice cveto."

Boltežar je položil palico na ramo, korajčil po taktu za njimi in pel pesem z globokim basom. Ker pa besedila ni znal, je pel "la, la" in "hem, hem!"
 Ob robu gozda se je oglasil glasen moški glas: "Stojte! Stojte vsi!"
 Mladi Čresnik, slikar, je stal na travniku s fotografičnim aparatom.

"Tu se poučuj!" je ozlovoljeno zavpil Boltežar proti njemu.
 "Saj ravno zato! Ravno zato! To ravno hočem!" je kričal slikar proti nam in pritisnil.
 Nato je s smehom pritekkel k nam. Pozdravil je Eriko zelo pristrčno, pokimal nama, potegnil deklice za kite, pometal dečkom čepice v zrak in vriskal. Tudi otroci so začeli vriskati.

"Gromska strela!" je žugal Boltežar s palico. "Učna ura je vendar! Služba!"
 "Samo na poti domov smo, gospod Boltežar," sem ga miril. "Pustite ga."
 "O, ko bi le ne bil sin mojega gospodarja, pa bi mi mu posvetil!"
 Gospod Čresnik je šel z Eriko, jo ogovarjal in se ji smejal, tudi ona je govorila in se smejala.

Kaj je pomenilo to?
 Tudi v meni sta rastle nekaka nevolja in grenka ljubosumnost.

DESETO POGAVLJE.

Pomlad. — Timova podoba. — Raznovrstni pomisleki. — Boltežar in Tim iščeta nevest. — O ujetih prebivalcih iz gozda. — Maj.

Kako lepa pomlad je bila to v hladni dolini med gozdovi! Ko je vzdšlo sonce, sem bil že na vrtu, prilival sadikam, opazoval, kako poganja fižol iz tal, kako ženejo redkvice, kako drevesa drug za drugim dobivajo zelene liste.

(Dalje prih.)

JEREMIJA SE RAZGLEDUJE

P. Bernard Ambrožič, OFM.

5. KAJ ČAKAMO?

(Konec)

V predidajočih dveh člankih sem nekoliko pomudil pri opisanju razmer, kakoršne so sedaj v domovini, vsaj kolikor je mogoče razbrati iz posameznih poročil in tiskanih dokumentov. To se mi je zdelo potrebno zato, da si vsak vsaj nekoliko lahko predstavi potrebo pomoči.

Ljudje se sprašujejo: Kdo je trenutno najbolj potreben, na katere bomo najprej mislili?

Zdi se, da so najbolj potrebni — izgnanci. Tisti, ki so ostali na svoji grudi ali pri svojem delu na licu mesta, si utegnejo sami pomagati in se kako pririti skozi največje težave.

Ljudje se sprašujejo: Kdo je naša ozemlje, kolikor ga je pod Nemci, nedosegljivo in tistim, ki so tam, za enkrat pri najboljši volji ne moremo na pomoč. Kot že rečeno, ljudem na italijanskem ozemlju bo mogoče pošiljati naravnost — razen če grozeči vstop Amerike v vojsko prepreči tudi to.

Najpotrebnejši so za enkrat begunci. Teh je veliko v Ljubljani in najbrž po celi "Ljubljanski pokrajini". Brez vsega so pribežali z Gorenjskega, iz Štajerskega in od drugod. Navezani so na krščansko in slovensko ljubezen rojakov, ki so pa sami brez dvoma v velikih težavah za življenje.

Beguncev je istotako veliko na Hrvaškem. Brez vsega so morali čez mejo. Po dvesto dinarjev so smeli vzeti in kak "punkelček" so smeli povezati. Za to reč so imeli časa po kakih deset minut in hajdi na vojaški avto!

Isto velja o izgnancih v Srbiji. Te dni so naši časopisi že prinesli številno imen, ki nam predstavljajo le majhen odstotek izgnancev. Vse okoliščine kažejo na to, da so bili "poslanji" tja dol z namenom, da tam — vzamejo konec. S tem početjem si je Hitler hotel pritrniti le nekaj smodnika in dela pri kopanju grobov. Od več strani smo čuli zatrjevanje, da Srbi

kolikor mogoče lepo ravnaajo z našimi izgnanci, toda gotovo je, da jih vsaka ljubeznivost z našimi ljudmi stane velikih žrtev. Saj so siromaki sami — o svojeni na smrt.

Po vsem tem so potemtakem za nas tukaj važne teie reči:

PRVIČ: Glede vprašanja, če je res potrebno, da začnemo živahno podporno akcijo, ne more biti najmanjšega dvoma. Tisoči in stotisi kričijo in prosijo pomoči. To je jasno ko beli dan. Naši lastni bratje so, mi naj se pa obotavljamo, praskamo za ušesi in se sprašujemo: Ali je res potrebno?

DRUGIČ: Pot je odprta in o-mogočeno nam je, da pomoč tudi res odpošljemo. Skoraj sto-procentna gotovost je, da bo pomoč prišla na pravi naslov. Prišla še pred zimo, če bomo mi še pred zimo kaj poslali.

TRETIČ: Naši ljudje tukaj imajo da morejo dati. Ne rečem, da dajo lahko brez vseh težav in brez vseh žrtev. So med njimi taki, ki se jim bo poznalo in bodo kolikor tolik pogrešali, zlasti če bodo dali kake večje svote. Toda v taki stiski, kot je sedaj, se mora samo po sebi razumeti, da je stvar nujna, tudi če boli.

ČETRTIČ: Naši ljudje so tudi pripravljeni dati in — vsaj nekateri — celo primeroma veliko dati. Ako bi šel kak tozadeven odbor z vsro resnostjo na delo in si zagotovil zaupanje naroda, bi se brez dvoma nabrale lepe svote. Poleg tega ni treba računati samo na prispevke naših lastnih ljudi — tudi druge skupine bi bile pripravljene kaj storiti, če se jim nujna potreba primerno predoči.

V teh štirih točkah je v resnici vse povedano.

Zdaj je treba samo še, da se z vsro resnostjo vprašamo: KAJ ČAKAMO?

Vprašanje staviti je lahko, odgovor dati je naravnost nemogoče.

Rojaki, rojakinje — ali bomo res — SE ČAKALI?!

(Nadaljevanje s 3. strani)

Investments of Juvenile Funds		
Alamosa Co., Colo. Ref.	4%	3,500.00
Huerfano Co., Colo. Sch. Dist. No. 51	4 1/2%	1,800.00
Middle Rio Grande Conservancy Dist.	4%	2,680.00
Musselshell Co., Mont. Ref.	1 1/2-4%	2,200.00
Nogales, Ariz. Water	4%	1,000.00
Perth Amboy, N. J. Tax Ref.	4 1/2%	4,825.00
Phoenix, Ariz. Water	5%	1,000.00
Pinal Co., Ariz. Elect. Dist.	6%	2,000.00
Pueblo, Colo. Conservancy Dist.	4 1/2%	1,000.00
Wellington, Colo. Ref.	2%	500.00
Total Bonds		20,552.00
First Natl. Bank Denver, Colo. Checking Account		2,909.03
Total balance June 30, 1941		\$23,461.03
Orphans Fund — Unpaid death claims		
Stanley, Louis, Minnie and Annie Arko		639.04
Anna & Daki Balich		173.20
Frances Fatur		1,000.00
Frank & Fred Mismash		350.00
John, Annie and Joe Moze		434.90
Mary Skrijanc		400.00
Total unpaid death claims (Orphans Fund)		2,997.14
Investments, Orphans Fund		
Alamosa, Colo. Ref.	4%	1,000.00
Hot Springs, N. Mex. Sewer	6%	475.30
Reliance Fed. Sav. & Loan Ass'n, Savi Acc.	3%	1,521.84
Total balance, Orphans Fund June 30, 1941		2,997.14

In conclusion I wish to state razvidno, kako varno je naloženo premoženje Zapadne Slovan- years my duties as Supreme ske Zveze, v katerem so podani Treasurer has been very har- stroški in dohodki, je zbrana de- monious with all of the Supreme legacija pazno sledila in ga z Officers and I also wish to state glasnim aplavdiranjem sprejela that I have never associated or ter enoglasno potrdila kakor je worked with a finer group than bilo podano.

(Dalje prih. sredo)

Listen to
PALANDECH'S
YUGOSLAV-AMERICAN
RADIO BROADCAST
 Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M.
STATION WHIP
 1480 kilocycles
 (First Station on Your Dial)
 Featuring a program of
Yugoslav Folk Music

J. M. Trunk

Poročajo iz raznih krajev in mest, da se prikažejo rabuke. Za vsakim vogalom stoj Nemec, rabuk je kmalu konec, kmalu tudi tistih, ki rabukajo. Svinca je dosti in vrvi še ni zmanjkalo.

Sami Nemci poročajo, kako take rabukarje pošiljajo v kr-tovo deželo. Kdo so ti rabu- karji? Stalno so označeni kot komunisti in Judje. Pravijo, da so Judje komunisti, toraj bi človek utegnil soditi, da je le pri Judih in v Judih nekaj smisla za svobodo zoper na- silstvo, vsi drugi pa šutio. Čudno. Vidim sliko dveh obe- šenih nekje v Srbiji. Navede- no je ime enega, in povedano, da je Jud. Res čudno. Izgleda, kakor bi le Judje bili patrioti v Parizu, Bruselju, Prahi, tudi v Madridu in v Srbiji, vsi drugi pa klonijo glave in mirno pre- našajo sužnost. Hudo čudno.

Ne bom se z nikomur prepri- ral, ali so Rusi napadli Fince, kakor je kričal ves svet, ali pa so si hoteli le zavarovati vrata Leningrada in ozadju, odkoder bi jim bili Finci lahko streljali v sredi mesto. Rusi so bili v očeh sveta hudi imperialistični kosmatinci, Finci pa ne- dolžne ovčice, ki hočejo le mirno živeti v svoji staji. Po- sebno so se zgražali socialisti, ker Finci so baje naravnost uzorni socialisti. Vse je poma- galo Fincem, ne le pri simpa- tizah, tudi s prostovoljci in Amerikanci so pomagali pri žaklju, kakor je stara ameri- kanska navada. Vse je poma- galo, ampak pomagalo ni nič, ker Rusi so prišli, ko so vide- li, da Fincem ves svet poma- ga, Finci so morali kloniti. So- dite, kakor veste in znate, dej- stvo je, da so Rusi vzeli le, kar so smatrali potrebno za svojo varnost, dasi bi bili la- hko vzeli vsa Finsko. Finci so hudo jamrali, da so jih Rusi do nagega slekli. Po dobrem letu pa so zopet hudi petelin!

in vsi z Hitlerem, in zoper Hitlera so Angleži in Rusi in Amerikanci. Finski socialisti! Hm?? Denar in z denarjem orožje dajejo zdaj Amerikan- ci Rusom, prej so dajali denar in orožje Fincem, in nekdo je v senatu hudo štoknil pod nos našo administracijo, češ, ame- rikanski denar, oziroma orož- je se bori zdaj zoper isti ame- rikanski denar ali orožje. Tudi pri politiki je treba postopati hitro počasi, ako kdo noče biti deležen takega štokanja pod nos. Ker so Rusi po porazu vzeli le, kar so smatrali po- trebno za varnost, dasi bi bili lahko vzeli vsa Finsko, in ker Finci zdaj stojijo zopet pred vrati Leningrada, bi človek la- hko sodil, da niso Rusi imperi- alisti, ampak hudi imperiali- sti socialistični Finci in se po- leg tega ne zmenijo, da so v družbi z najhujšimi totalitar- ci. Vsekako pa imajo pri tem Amerikanci s svojim žakljem krvavo bulo nad očesom.

Izgleda, da bi se le utegnili vsaj neki Irce polagoma malo izpametovati pri naziranju o bistvu sedanje borbe. Vsi so zoper komunizem in nazij- zem, o tem ni nobenega dvo- ma. Kočljiva zadeva za Irce pa je angleška zmaga, in An- gležem zmage ne privoščijo. Ali je res, da bi hoteli Hitlero- vo zmago, ne vem, ampak zmaga bi bila Hitlerova, ako ne zmagajo Angleži. Na kon- venciji Kolumbovih vitezov je višji sodnik Murphy Ircem postavljal glave na pravo mesto, ko je dejal, da se mora Rusi- ji nuditi vsaka le mogoča po- moč. Ali bodo glave zdaj na mestu, je dvomljivo pri precej trdih irskih glavah. Čuditi se irskemu stališču ne moremo, ker za svobodo drugih imajo vobče Irce vrlo malo smisla in poznajo le lastno svobodo, ka- tero so jim kršili Angleži sko- zi dolga stoletja, in le to jim tišči v kosteh.

Dr. Frank T. Grill
 ZDRAVNIK IN KIRURG.
 ordinira na
 1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
 od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.
 Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.
 Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

"OH! POZABILA SEM MU POVEDATI!"

"O, NIČ ZATO. BOM TELEFONIRALA!"
 NOBEN dnevnik ne bo nik- dar zabeležil polnega števila nesporazumljenj, ki jih je od- vrnil, napak, ki jih je popra- vil, in situacij, ki jih je rešil vaš poslušni sluga, telefon!
 Nobena oseba ne more pravilno prepoznati števila ko- rakov ki jih prihrani vsak dan — ali
 presoditi, koliko prepreči pre- ci izgubo časa in težave.
 Telefonski klic prenese va- šo osebnost preko mesta, nu- di priliko za vprašanje in pri- pombe v dve smeri.
 Ali ni morebiti nekdo, ki čaka danes na dobro besedo od vas? ... Illinois Bell Tele- phone Company.
 Naračajte radio na "The Telephone Hour" vsak ponedeljek, 7. zv., poletni čas, WMAQ

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raz- nih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevedež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga po- jasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois